

Våre krav til bærekraft i utlån og egne eierposisjoner

Innholdsfortegnelse

1	Ansvarlighet og vårt forhold til bærekraft, etikk og sosialt ansvar og eierstyring.....	3
2	Bærekraft i investeringer og utlån	3
2.1	Førende prinsipp for etikk, bærekraft, eierstyring og sosiale forhold i virksomhetene	3
2.2	<i>Spesielt om selskaper der vi gjennom restrukturering overtar eierposisjoner</i>	5
3	Våre spesifikke krav utover norsk lov og internasjonale avtaler og prinsipper.....	5
3.1	Omstridt våpenproduksjon, pornoindustri og tobakksindustri.....	5
3.2	Utnytte kriser eller sårbare individer	5
3.3	Likestilling og barnarbeid	6
3.4	Gruvedrift.....	6
3.5	Kullkraft, kullutvinning og annen kontroversiell energiproduksjon.....	6
3.6	Bærekraftig landbruk, skogsdrift og jordbruk.....	6
3.6.1	Vannvern.....	7
3.7	Vern av naturmangfold.....	7
3.8	Fiskeri.....	7
3.9	Genmodifiserte organismer	7
3.10	Miljøgifter.....	7
3.11	Oppdrettsnæringen.....	7
3.12	Bærekraftig finansnæring	8
3.13	Økt andel sertifisert gjeld og green bonds.....	8
3.14	Eiendomsselskaper og eiendomsutvikling.....	8
3.15	Transportselskaper og luftfart.....	8
3.16	Energiproduksjon og ren energi	8
3.17	Krav til rapportering	9
4	Spesielt om eierstyring, hvitvasking og korrupsjon.....	9
5	Spesielt om ansattes rettigheter	9
5.1	Oppfølging.....	9

1 ANSVARLIGHET OG VÅRT FORHOLD TIL BÆREKRAFT, ETIKK OG SOSIALT ANSVAR OG EIERSTYRING

En av våre grunnleggende verdier er ansvarlighet. I dette ordet ligger det at vi har et utvidet ansvar for hvordan våre handlinger påvirker nåtid og fremtid for miljø, mennesker, arbeidsplasser og forvaltning av verdier. Vi har en avgrensning i vår kredittpolitikk og våre investeringer som gjør at vi normalt ikke er direkte involvert i utlån eller investeringer utenfor landets grenser, og selskapene vi yter lån til og investerer i er omfattet av norsk lov som på mange områder er like streng eller strengere enn internasjonale konvensjoner. Likevel har vi valgt å ha en rettesnor og spesielle ambisjoner for næringer vi indirekte kan bli involvert i gjennom våre kunders datterselskaper og investeringer. Vi ønsker at våre prinsipper skal være kjent internt og eksternt, og at kunder og virksomheter vi finansierer innen bransjer og områder som kan medføre risiko for brudd på våre prinsipper er kjent med dem.

2 BÆREKRAFT I INVESTERINGER OG UTLÅN

Det er spesielt viktig for oss som regionbank å ta ansvar for bærekraft i investeringer. Vi er forpliktet til å gjøre det vi kan for å støtte opp om FNs bærekraftsmål, og vi er opptatt av at selskaper vi investerer i eller låner penger til tar hensyn til tema som ansvarlig forvaltning av vannressurser, skog, mineraluthenting, ansvarlig oljeutvinning og foredling av petroleumsprodukter, og fiskeriressurser.

Vi støtter prinsippene i FN PRI – prinsipper for ansvarlig investering – i alle egne investeringer, og skal påvirke så de etterleves også i felles investeringsbeslutninger.

Det er ikke tilstrekkelig at et selskap tilslutter seg retningslinjer og regler på området. Selskapet må også kunne dokumentere at forvaltningsregler følges.

Alle som er involvert i kredittgivning til næringsvirksomhet eller investeringsbeslutninger knyttet til bankens egen eller SpareBank 1 Alliansens investeringsbeslutninger skal kjenne våre prinsipper. De er styrende for hva vi låner penger til, investerer i og hvordan vi skal opptre og påvirke i felles investeringsbeslutninger i selskaper der vi ikke selv har en dominerende posisjon.

I tillegg til en vurdering av nye kunder, nye investeringer og fornyelse av engasjement, vil vi ha rutine for minimum årlig gjennomgang for rådgivere involvert i utlån og investeringsbeslutninger om vår holdning til etikk, sosialt ansvar, eierstyring og bærekraft.

2.1 FØRENDE PRINSIPP FOR ETIKK, BÆREKRAFT, EIERSTYRING OG SOSIALE FORHOLD I VIRKSOMHETENE

Mange av de minstekravene og forventningene vi har er regulert i norsk lov, og i den daglige drift vil vi for lån til mindre enkeltbedrifter og enkeltinvesteringer i Norge kunne forenkle kontroller ved å stille krav om at selskaper avgir erklæring hvor de bekrefter at de etterlever norsk lov, krav til åpenhet om reelle rettighetshavere og krav til arbeidstagers rettigheter og arbeid mot hvitvasking. Vi skal samtidig gjøre en ekstra vurdering der selskapene er involvert i en eller flere bransjer spesifikt berørt i våre etiske prinsipper, eller der det er snakk om finansiering av grenseoverskridende virksomhet eller virksomheter i en verdikjede der det er kjent risiko for brudd på våre prinsipper for etikk, bærekraft, eierstyring, miljø eller sosiale forhold. Alle rådgivere og ansvarlige for investeringsbeslutninger skal kjenne denne rutinen, og har et selvstendig ansvar for å dokumentere sine kontroller og kontrolltiltak der det er spesiell risiko knyttet til geografi eller bransje, eller spesielle risikoforhold knyttet til virksomheten. Vi skal ikke finansiere eller investere i slike virksomheter uten som et minimum å ha avsjekket selskapets holdning og dokumentasjon av arbeid

for å redusere risiko for brudd med våre prinsipper i årsrapporter og i samtaler med selskapets ledelse.

Vi avstår fra investeringer, og låner ikke ut penger til selskaper som ikke er åpne om eierstrukturer, og som ikke har rutiner som sikrer at de i sin rapportering redegjøre for hvor mye de betaler i skatt i alle land der de har virksomhet. Vi etterlever Wolfsberg-prinsippene som en minstestandard på de områdene hvor det ikke er etablert egne og strengere norske lov og forskriftskrav som internasjonal skatt og handel. Banken har etablert strenge kriterier for arbeid med å motarbeide hvitvasking og skjulte eierforhold og transaksjoner egnet for å hvitvaske. Vi har som finansinstitusjon også et utvidet krav til rapportering av alle transaksjoner som kan mistenkes å være del av hvitvasking, og har etablert løpende rutiner for å avdekke dette. Banken vil heller aldri selv bidra i rådgiving knyttet til plasseringer som har med formål å unndra skatt, og kan ikke distribuere tjenester fra andre rådgivere i den hensikt å tilskynde skatteunndragelse eller hvitvasking.

Selskapene vi finansierer eller investerer skal ikke være involvert i korrupsjon, eller handlinger egnet til å fremskynde korrupsjon eller hindre avdekking av korrupsjon. Det er et krav at selskapene bekrefter dette, og at vi ikke er kjent med forhold som indikerer at egenerklæring ikke er korrekt. For store børsnoterte bedrifter og internasjonale selskaper er det et minstekrav at de har et bevisst forhold til korrupsjon. Samtidig er det et minstekrav at det hos større selskaper vi investerer i eller låner penger til er etablert tilfredsstillende kontroll- og styringssystemer som utløser tiltak ved mistanke om korrupsjon, varslingsrutiner for intern varsling av mistanke om korrupsjon og tydelige krav til etterlevelse av de samme kriteriene for sine leverandører og underleverandører.

Som et minstekrav skal grenseoverskridende virksomheter vi finansierer eller har eierposisjoner i etterlever FN sine krav til etisk eierskap (UN PRI). Vi forventer videre at selskapene følger opp sine leverandører og investeringer i forhold til FN sine prinsipper for beskyttelse av menneskerettigheter (PRR). SpareBank 1 SMN har satt opp egne mål for utslipp og karbonavtrykk, og er opptatt av at selskaper vi finansierer i eller investerer i bidrar til å etterleve Montréal Carbon Pledge slik at samlet globalt utslipp reduseres, og at selskap søker å kompensere for sine utslipp gjennom utslippskompensering i henhold til sertifisering etter gullstandarden. Selskaper som investerer, har datterselskaper eller har leverandører i land hvor lokal lovgiving er mindre streng enn internasjonale prinsipper og avtaler har et spesielt ansvar for å bidra til at selskapene setter egne krav som minst etterlever disse.

Vi ønsker at våre kunder og selskaper vi investerer i skal integrere hensyn til etikk, bærekraft, miljø og eierstyring i alle sine vurderinger i tillegg til aktivt å følge opp og bidra til å utvikle standarder videre gjennom å stille kritiske spørsmål til dokumentasjon av oppfølging fra sine leverandører.

Vi har som bank som primært finansierer små norske virksomheter et spesielt ansvar for rådgiving og bevisstgjøring av selskaper i forhold til temaene etikk, bærekraft, eierstyring og miljø. Vårt mål er å være en positiv bidragsyter, og en god sparringpartner for å øke bevisstheten om disse problemstillingene også i disse små virksomhetene som kanskje ikke ser på seg selv som del av en større global verdikjede. Vi vil bruke vår sterke regionale posisjon, og vår attraktivitet som bank til å gjøre vårt for å påvirke gjennom de kanaler vi har.

Vi har også for alle bransjer et absolutt krav om at menneskerettigheter etterleves, og at arbeidere sikres jobbtrygghet og medbestemmelse. Vi kan ikke låne penger til virksomheter som bryter mot disse prinsippene hos internasjonale datterselskaper, eller bryter mot norsk lov på området. Vi vil følge opp våre kunder og våre eierinteresser gjennom:

1. *Ikke ta eierposisjoner eller yte lån til selskaper som ikke etterlever våre prinsipper, og medta forbehold om oppfølging og konsekvens ved avvik (covenants) i finansiering der selskapene driver i bransjer, land og regioner med spesielt høy risiko*
2. *Legge press på kundene og selskapene vi investerer i slik at de har gode rutiner og prosesser for å gjøre riktige etiske, miljømessige og bærekraftige valg, og for å påvirke selskaper de har eierposisjoner i gjennom aktiv eierstyring*
3. *Kreve dokumentasjon på at kunder har fulgt opp forhold som bryter våre prinsipper*
4. *Ta konsekvensen av avvik som ikke følges opp gjennom å ikke fornye eller forlenge lån, eller avvike eierposisjoner.*

2.2 SPESIELT OM SELSKAPER DER VI GJENNOM RESTRUKTURERING OVERTAR EIERPOSISJONER

Som bank kan det oppstå situasjoner der vi uten aktivt å foreta investeringer tiltrer pant i virksomhet vi selv ikke ville valgt å investere i. Der vi på denne måten trer inn i eierposisjoner påtar vi oss samme ansvar som en forvalter i aktivt å bruke eierposisjonen for å påvirke selskapet til å etterleve våre prinsipper for bærekraft, etikk, eierstyring og sosialt ansvar. Vi skal se en positiv utvikling i selskapets vilje til å etterleve våre prinsipper for å kunne opprettholde vår eierposisjon. Slike eierposisjoner i selskaper som bryter mot våre prinsipper skal følges opp særskilt med halvårlig rapport til styret frem til posisjonen er avvirket.

3 VÅRE SPESIFIKKE KRAV UTOVER NORSK LOV OG INTERNASJONALE AVTALER OG PRINSIPPER

3.1 OMSTRIDT VÅPENPRODUKSJON, PORNOINDUSTRI OG TOBAKKSINDUSTRI

For oss er lovlige bransjer som pornoindustri, tobakksindustri, deler av våpenindustrien og arbeidsvilkår som strider mot internasjonale prinsipper omfattet av det vi oppfatter som brudd på etiske normer. For våpenindustri gjelder dette selskaper som produserer våpen som ved normal anvendelse innebærer krenkelse av grunnleggende humanitære prinsipper. Vi tar herunder aktivt avstand fra klasevåpen og antipersonellminer, samt selskaper som utvikler og produserer sentrale komponenter til kjernevåpen, biologiske våpen og kjemiske våpen. Vi krever også at selskaper har policy for å sikre at det ikke foregår eksport av våpen til områder hvor det er kjent at det foregår krenkelser av menneskerettigheter, eller til land som på grunn av utbredt korrupsjon, borgerkrig er stor sannsynlighet for at våpnene kan havne i slike områder. Videre man ikke profitterer på salg av våpen til land hvor våpeninvesteringer går ut over dekning av innbyggernes primære behov. Slike områder og land vil som skal som et minimum være definert som land som er omfattet av våpenembargo vedtatt av FN, EU eller USA.

3.2 UTNYTTE KRISER ELLER SÅRBARE INDIVIDER

Vi har i tillegg en klar policy om at selskap ikke skal utnytte kriser, avhengighet eller spesiell sårbarhet hos enkeltindivider eller samfunn. Dette gjør at vi ønsker at leverandører vi distribuerer skal ha en policy på områdene gambling og pengespill, ansvarlig utlånspraksis for lån ytt til utsatte husholdninger og en policy knyttet til oppfølging av selskaper som bedriver grov overprising av nødvendige varer, medisiner og utstyr i forbindelse med krisesituasjoner. Vi ønsker heller ikke å medvirke til eller finansiere selskaper som er involvert i grov overprising av medikamenter for behandling av alvorlig sykdom eller tilstand.

Selskaper skal heller ikke profittere på krig, katastrofer eller konflikter. Dette innebærer at de ikke skal bidra med tjenester eller leveranser som de med normal aktsomhet burde skjønt kunne bidra i brudd på internasjonale konvensjoner om behandling av sivilbefolkning eller krigsfanger. Vi tar også avstand fra leveranse av varer og tjenester som kan knyttes til folkerettsstridige og illegale

okkupasjoner med unntak for varer og tjenester nødvendig for å sikre sivilbefolkningen i slike områder.

3.3 LIKESTILLING OG BARNEARBEID

Vi forventer at selskaper respekterer menneskers rettigheter til lik behandling og verdighet. Dette innebærer at man ikke forskjellsbehandler eller gir ulike muligheter basert på alder, kjønn, religion eller seksuell legning. Vi forventer også at man ved ansettelse av mindreårige tar ansvar utover minstekrav til forbud mot barnearbeid, men også respekterer at dette er en sårbar gruppe med rettigheter etter barnekonvensjonen. Arbeidsgiver må også tilrettelegge for utdanning. Utdanning er et av de viktigste grepene for å utjevne forskjeller, og tilgang til utdanning er en rettighet for unge.

3.4 GRUVEDRIFT

I gruvedrift er det et styrende prinsipp at inngrep i naturen skal minimeres, og at man uavhengig av lokal lovgiving skal ha planer for rensing av utslipp og for tilbakeføring av natur og utbedring av naturinngrep etter avvikling av en gruve. Vi stiller også krav til at avrenning og miljøfarlig avfall skal håndteres forsvarlig, og at de ansatte skal ha gode arbeidsforhold som gir lav helserisiko. Inngrep i naturen må også gjøres på en slik måte at urfolks rettigheter og muligheter til å videreføre tradisjonell levestil ikke forstyrres unødvendig. Det forutsettes at bedrifter går i dialog for å finne slike løsninger. Det skal også vises spesiell varsomhet i områder der det er spesielt sårbar natur, og gruvedrift skal unngås i områder hvor det ved ulykker eller ytre påvirkning kan lede til uopprettelig skade på miljø. Vi tar avstand fra gruvedrift som medfører at hele fjelltopper sprenges bort, utvinning av uran og åpen gruvedrift i oljesand/tjæresand.

3.5 KULLKRAFT, KULLUTVINNING OG ANNEN KONTROVERSIELL ENERGIPRODUKSJON

Vi finansierer ikke utvinning av kull, eller kullkraft. Vi investerer heller ikke i selskaper involvert i kullutvinning og kullkraft. Vi følger det samme prinsippet knyttet til alle selskaper som er involvert i kontroversielle energikilder som kjernekraft og stiller krav om at vannkraftverk skal oppfylle de syv prinsippene til World Commission on Dams.

3.6 BÆREKRAFTIG LANDBRUK, SKOGSDRIFT OG JORDBRUK

For skogdrift og landbruk stiller vi krav til at drift skal legges opp slik at jord og vannressurser ikke utarmes, og at det skal etableres tilgang til vann og viltkorridorer. Urfolk sine rettigheter til å sameksistere med organisert landbruk skal også ivaretas. Her er det viktig å sikre tilgang til beiteland, forflytning av dyr og tilgang til vannkilder.

For skogdrift og annen industri med tømmer som råstoff har vi krav om bærekraftig utnyttning av ressurser, og ønsker ikke å formidle fond som har eierandeler i industri som hogger urskog eller driver tømmerdrift på en måte som ikke sikrer bærekraft. Biobrensel må produseres på en måte som tilfredsstiller RSB-standarden.

Avlinger skal være bærekraftig, og virksomheter som produserer avlinger som har spesielt høyt forbruk av vann, som utarmer jord eller som har annen svært negativ innvirkning på lokalt økosystem skal ha en tydelig strategi for hvordan disse eksternalitetene avbøtes. Hvis virksomheten ikke er bærekraftig, og ikke kan dokumentere tiltak for å oppnå bærekraft. Kjente utfordringer er blant annet knyttet til nøtteproduksjon og planteoljer/palmeolje.

Det skal være truffet tiltak for å hindre avrenning og utarming av jordsmonn gjennom etablering av soner uten oppdyrking mot vannkilder, hav og elver.

Landbruk og skogbruk skal sikre tiltak for å minimere sprøyting og alltid bruke de kjemikalier som gir minst miljøeffekt og jobbe for reduksjon av kjemikaliebruk.

Vi krever at der det ikke er innført strengere lokal lovgiving skal dyretransporter begrenses til maksimum åtte timer, at bruk av svært trange bur og båser ikke skal forekomme og at dyr har rettigheter uttrykt gjennom de fem friheter (Five Freedoms).

3.6.1 Vannvern

Før et firma starter virksomhet i et område med kjente utfordringer knyttet til vanntilgang, eller hvor inngrep kan forventes å ha stor innvirkning på vannstand i elver og nivå på grunnvannstand skal selskapet gjennomføre en analyse av mulige konsekvenser. Virksomhet som forbruker store vannressurser skal ikke etableres i områder og regioner med kjent vannmangel, og hvor etableringen er i konflikt med retten til tilgang til rent vann for lokalbefolkning.

3.7 VERN AV NATURMANGFOLD

Vi stiller oss bak krav om beskyttelse av truede plante- og dyrearter og av områder som står på UNESCOs verdensarvliste (World Heritage List), og forventer at selskaper som driver virksomhet i områder som truer plante- og dyrearter med krav om beskyttelse tar hensyn til dem og minimerer inngrep i naturen. Vi investerer ikke i, eller finansierer selskaper som er involvert i handel med dyre- og plantearter som bryter mot CITES sine krav, eller som truer bestander av rødlistede arter.

3.8 FISKERI

Ansvarlig drevet fiskeri er en av våre viktigste fornybare ressurser, og vi forventer at selskaper ikke profiterer på fiskemetoder som rammer truede arter og fiskestammer. Vi forventer også at selskapene etterlever krav satt i kvoter og konsesjoner for å sikre en slik bærekraftig forvaltning. Samtidig forventer vi at selskaper innen fiskeri medvirker til samarbeid om felles forvaltning av fiskestammer, og til å innrette seg etter slik regulering. Vi forventer også at fiskeforedlingsindustri søker å kjøpe råvarer fra slike ansvarlige leverandører, og bidrar til samarbeid om miljøsertifisering.

3.9 GENMODIFISERTE ORGANISMER

Vi har også en grunnleggende negativ holdning til genmodifiserte organismer, og virksomheter som bruker råvarer fra landbruk hvor det er utbredt bruk av GMO skal angi andel av råvarer med usikkert opphav til forbrukere. Vi ønsker at selskaper oppfordrer sine leverandører, eller selv tar initiativ til reduksjon av andel råvarer basert på genmodifiserte planter og organismer.

3.10 MILJØGIFTER

Selskaper som er involvert i produksjonsprosesser, eller som produserer produkter som inneholder miljøgifter skal treffe tiltak for å bidra til innsamling og forsvarlig destruering av rester og avfall fra produktene, for å redusere innhold av miljøgifter gjennom å finne alternative produksjonsprosesser og for på annen måte å redusere den negative miljøpåvirkningen av sin produksjon.

3.11 OPPDRETTSNÆRINGEN

For oppdrettsnæring har vi en forventning om at forprodusenter skal arbeide for å øke andelen av plantebasert råstoff i for, og at fiskefor fra marine ressurser skal være fra bærekraftige kilder. Videre at forprodusenter gjør sitt ytterste for å minimere karbonavtrykk av drift og transport av råvarer, og at de stiller krav til utslippsreducerende tiltak hos sine leverandører. Videre er vi opptatt av at forprodusenter er åpne om andel råvarer som er fra genmodifiserte organismer, og vi forventer at selskapene arbeider for å redusere denne. Oppdrettsnæring har også et ansvar for påvirkning av lokale biotoper og forurensning til omkringliggende områder gjennom utslipp av organisk avfall og påvirkning av tetthet på parasitter og fiskesykdommer. Videre kan uansvarlig oppdrett medføre

rømning av fisk som igjen kan true lokale fiskestammer gjennom kryssparring eller gjennom ødeleggelse av gyteplasser. Ansvarlige oppdrettselskaper tar aktivt stilling til sin påvirkning av lokale biotoper, smittepress på lokale fiskestammer, medisinbruk og rømning. Vi forventer at selskapene aktivt jobber for å redusere slike negative ringvirkninger på sitt lokalmiljø, og at de ikke utnytter lokale svakheter i lovgiving i jakt på økt lønnsomhet på bekostning av sitt ansvar. Vi forventer at selskapene omtaler disse problemstillingene, og hvordan de aktivt jobber for forbedring i sine årsrapporter.

3.12 BÆREKRAFTIG FINANSNÆRING

For finansnæring og finansieringsselskap, samt i obligasjonsinvesteringer har vi et utvidet bærekraftbegrep som også omfatter ågervirksomhet og overdrevet profitt i forbindelse med kriser. Dette innebærer kritisk vurdering av selskap involvert i finansiering av personer i betalingsproblemer, krav til at kundene skal kunne forstå vilkår og et spesielt fokus på kredittsalg og kreditttyting i utviklingsland. Kredittyttere og finansinstitusjoner skal etterleve lokale regler og retningslinjer for forbrukervern, og i mangel av slike lokale reguleringer følge internasjonale standarder. Videre skal finansforetak avstå fra å finansiere prosjekter og bedrifter som bryter mot grunnleggende krav til menneskerettigheter, eller som skader miljø eller bryter mot urfolks rettigheter.

3.13 ØKT ANDEL SERTIFISERT GJELD OG GREEN BONDS

Vi ønsker at obligasjoner skal merkes med sertifiseringsordninger for bærekraft, og at fond som investerer i obligasjoner skal være pådrivere for miljømerking og sertifisering av lån i relevante sertifiseringsordninger for å sikre fokus på arbeidet med å øke miljøstandarder.

3.14 EIENDOMSSELSKAPER OG EIENDOMSUTVIKLING

For selskap som investerer i eiendom forventer vi at det er etablert rutiner for å sikre reduksjon av energibruk og sertifisering av bygg for å redusere utslipp. Vi forventer også at det i selskapsdokumenter er inntatt miljøregnskap og mål om reduksjon av klimautslipp, og at store konsern som forvalter eiendom støtter opp om utvikling av sertifiseringsordninger for å sikre reduksjon av slike utslipp som ISO 14001.

I utvikling av eiendom kan det oppstå konflikter knyttet til eierskap til land og eksisterende leietageres eller beboeres interesser. Her forventer vi en særlig forsiktighet og ansvarlighet i forhold til balansen mellom profitt og ivaretagelse av de som bebor grunn eller boliger når disse utgjør en sårbar gruppe.

3.15 TRANSPORTSELSKAPER OG LUFTFART

For transportselskaper og luftfart forventer vi at selskapene aktivt søker teknologi, og investerer i tiltak som reduserer utslipp og negativ miljøpåvirkning.

3.16 ENERGIPRODUKSJON OG REN ENERGI

Vi forventer at alle bransjer og virksomheter tar et eierskap til utfordringer knyttet til klima og har en politikk knyttet til bruk av ren energi og energiøkonomisering for å redusere karbonavtrykk. For selskaper innen energiproduksjon forutsetter vi at de tilslutter seg internasjonale avtaler for å fremme produksjon av ren og grønn energi, og at de tydelig beskriver sin rolle og sitt spesielle ansvar for miljø i sine styringsdokumenter.

3.17 KRAV TIL RAPPORTERING

Vi forventer at aktører innen tømmerindustri inkludert papir, papirmasse og trevarer enten er sertifisert i henhold til FSC sine krav til verdikjede, eller aktivt jobber med å oppfylle krav for slik sertifisering. Vi forventer også at alle internasjonale /multinasjonale selskaper rapporterer bærekraft etter GRI G4 eller tilsvarende rapporteringsretningslinjer. Selskaper med stor påvirkning av skog gjennom hogst eller annen utbygging skal rapportere sitt fotavtrykk i forhold til kravene i FFD prosjektet.

4 SPESIELT OM EIERSTYRING, HVITVASKING OG KORRUPSJON

Vi forventer at selskaper har nulltoleranse for korrupsjon i egen virksomhet, og i selskaper de er investert i, og at det ved tilfeller av mistanke om korrupsjon kreves full åpenhet fra selskapet, og medvirkning i etterforskning av forholdet. Alle selskaper skal ha åpenhet om eierforhold, og transaksjoner mellom selskapet og selskapets ledelse. Spesielt om ansattes rettigheter

SpareBank 1 kan ikke finansiere eller investere i selskaper som ikke respekterer ansattes rett til organisering, og som motarbeider fagorganisasjoner eller foretar represalier mot tillitsvalgte.

5 SPESIELT OM ANSATTES RETTIGHETER

Selskaper skal respektere de ansattes faglige rettigheter, det skal være trygge arbeidsforhold, og vi aksepterer heller ikke diskriminering eller bruk av barnarbeid. De skal ha fastsatt krav til maksimal arbeidstid, og sikre at de ansatte har en lønn og en de kan leve av. Vi er også opptatt av at man ikke profiterer på å utnytte sårbare arbeidstagere som flyktninger og arbeidsinnvandrere. Det skal i fravær av lokal lovgiving være maksimalgrenser for arbeidstid. Ansvar for arbeidstageres rettigheter omfatter også underleverandører, og selskapet skal ta rimelige og forsvarlige skritt for å sikre dette.

5.1 OPPFØLGING

Som et minimum årlig, og neste gang i april 2018 skal utviklingen i dokumentasjon av etterlevelse av hvitvaskingsregler, krav til åpenhet, etikk, samfunnsansvar, bærekraft og eierstyring hos alle selskaper vi har eierposisjoner i gjennomgå. Det skal i tillegg gjøres en gjennomgang av oppfølging av nødvendige forbedringstiltak i rutiner og prosesser for oppfølging.

Alle våre ansatte skal årlig gjennomgå vår policy for bærekraftige og etiske investeringer og være kjent med at vi i alle kredittsaker og investeringsbeslutninger i internasjonale selskaper eller risikobransjer forventer en redegjørelse for hvordan etterlevelse av våre prinsipper er vurdert, og hvilke kontrolltiltak og sanksjonsmuligheter som er etablert ved brudd.